

● نقد و معرفی کتاب

گفتگوی اسلام و مسیحیت

موریس بورمان، گفتگوی اسلام و مسیحیت، (واتیکان: Sainl-Paul)، ۲۰۰۰.

وی بحث گفتگوی بین ادیان به‌خصوص اسلام و مسیحیت را پیگیری می‌کند و تلاش‌هایش در این کتاب در جهت بررسی موانع و ایجاد زمینه مناسب برای این گفتگوها می‌باشد.

به طور خلاصه مطالب کتاب عبارت است از:

وی با اظهار امیدواری‌ها و بدبینی‌های موجود نسبت به گفتگوی دو دین اسلام و مسیحیت، سال ۲۰۰۰ را که از طرف سازمان ملل و یونسکو به عنوان سال گفتگوی تمدن‌ها و بین فرهنگ‌ها انتخاب شد، متأسفانه سالی پراز تنش و درگیری از جمله حوادث و درگیری‌های شهر Genes ایتالیا به هنگام برگزاری اجلاس

کتاب گفتگوی اسلام و مسیحیت اثر موریس بورمان (انتشارات Sainl-Paul سال ۲۰۰۰) در یک مقدمه و دو بخش به چاپ رسیده است.

نویسنده کتاب متولد ۱۹۲۵ دارای دکتری از دانشگاه سوربون، از چهره‌های اسلام‌شناس واتیکان و دارای تجربیات زیادی نسبت به جهان اسلام به خصوص جهان عرب، به دلیل بیست سال مسافرت پیاپی به کشورهای عربی به خصوص کشورهای الجزایر، تونس و سه سال اقامت در بحرین می‌باشد. وی استاد مؤسسه مطالعات عربی و اسلامی وابسته به موسسات پاپی واتیکان، و در اروپا بسیار شناخته شده است.

سران کشورهای صنعتی، عدم موفقیت اجلاس دوربان علیه تبعیض نژادی در آفریقای جنوبی، حادثه ۱۱ سپتامبر، حمله به افغانستان، تشدید درگیری‌های اعراب و اسرائیل، همه را در جهت تئوری هانتینگتون دانسته و ضرورت پاسخ مناسب را برای مقابله با این نظریه، گفتگوی بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها می‌داند.

وی با تجلیل از پاپ می‌نویسد: در میان دلهره، ترس و عدم اطمینان و با توجه به این وضعیت نگران‌کننده، مردی وجود دارد که علیه وضعیت موجود مبارزه کند. پاپ به عنوان مرد گفتگو و صلح با مسافرت‌های پیاپی همواره در پی ایجاد گفتگو و صلح بوده است. به خصوص مسافرت به مصر، دمشق، بیت‌المقدس که در آن همه را به گفتگوهای صلح و برادری دعوت نمود.

به همین مناسبت نیز از تمامی کاتولیک‌ها دعوت نمود که روز آخر ماه رمضان را جهت همبستگی با برادران مسلمان با تضرع به درگاه خداوند برای ایجاد یک صلح باثبات براساس عدالت روزه بگیرند.

وی با اشاره به موانع موجود برای

گفتگو، از جمله: مشکل لاینحل خاورمیانه، درگیری‌های وسیع مسلمانان با جامعه مسیحی در نیجریه، سودان، پاکستان، تیمور، مینداناو، بوسنی، کوزوو و چین و مشکلات بی‌شمار دیگر مانند، عدم تفاهم فرهنگ، سیاست و دین که مانع بسیار مهمی برای تبادل افکار طرفین است، تسلط یک جانبه فرهنگی حزب حاکم در اغلب کشورهای اسلامی (فرهنگ در سیطره حزب قرار دارد)، غیبت رده‌های مختلف اجتماعی در گفتگوها، شکست برنامه‌های توسعه اقتصادی رخدادهای منفی دیگر مانند مشکلات سیاسی حل نشده، روابط اقلیت‌های دینی با اکثریت، بی‌اعتمادی نسبت به تلاش میسیونرهای طرفین به خصوص مسلمانان نسبت به مسیحیت که نسبت به تلاش‌های میسیونری مسیحی و سفرهای پاپ دیدگاه مثبتی ندارند، بحث‌های مشاجره‌ای اسلام درخصوص مسیحیت و مشکلات دیگر باعث ایجاد محدودیت و عدم اعتماد همکاری‌های دوستانه شده و همه این عوامل مهم را محدود کننده گفتگوهای اسلام و مسیحیت می‌داند.

اما وی معتقد است که باید به صورت

شناخت مسیحیت به آنان را بهتر بشناسیم و مطالب کتاب را در این جهت تألیف نموده است. که به طور خلاصه به اهم مطالب کتاب به صورت تیتروار اشاره می‌شود:

- اسلام و مسلمانان امروزی؛
- اسلام واحد و مأموریت جهانی آن؛
- شناخت مسلمانان؛
- گفتگوهای فرهنگی و نظر اسلام؛
- شریعت اسلامی؛
- اصول اخلاقی اسلام؛
- اسلام و صلح؛
- پیام قرآن؛
- خدا و صلح از دیدگاه اسلام؛
- دیدگاه‌های شخصیت‌های اسلامی درخصوص پیام صلح در قرآن؛
- اسلام و حقوق بشر؛
- اعلامیه جهانی حقوق بشر در اسلام؛
- پاسخ به سئوالاتی درخصوص اعلامیه جهانی حقوق بشر، آیا اجرای قوانین اسلامی محدودکننده حقوق بشر است؟ اساس و فلسفه تنولوژی حقوق بشر چیست؟
- کاتولیک و مسلمانان در مقابل مدرنیسم

جدی تلاش نمود که موانع موجود و محدود کننده که باعث جو بدبینی و عدم تفاهم شده را شناسایی و با تلاش‌های دوطرف از میان برداشت. در همین راستا، همکاری‌های اخیر اسلام و مسیحیت را در چارچوب جامعه و جمع‌گرایی، احترام به اقلیت‌ها، حقوق کودک و ثبات خانواده، ارتقای زن و هماهنگی‌های اجتماعی در مساعدت به این گفتگوها و برقراری صلح و عدالت درجهان مفید بوده و می‌تواند گسترش یابد. به عنوان مثال همکاری اسلام و مسیحیت را در کنفرانس سال ۱۹۹۴ قاهره که توسط سازمان ملل متحد تحت عنوان "جمعیت و توسعه" برگزار شد، را بسیار مفید و نقطه عطفی در این همکاری‌ها می‌داند.

وی در پایان متذکر می‌شود برای گسترش این گفتگوها باید همه تلاش‌ها در جهت گفتگو، از بین بردن بدبینی‌ها، حفظ خوش‌بینی‌ها و گسترش آن و تلاش برای برقراری صلح و عدالت قرار گیرید و باید برای گسترش آن به شناخت یکدیگر اقدام نمود. در این چارچوب ضروری است که اسلام و خواسته‌های مسلمانان از دین، چگونگی

- مسیح برای مسلمانان امروز چه کسی

است؟

- مسلمانان و چالش‌شان با مدرنیسم

- گفتگو بین اسلام و مسیحیت در اروپا

- شاخص گفتگوهای معنوی

محمد مهدی شهریاری

سفارت جمهوری اسلامی ایران - واتیکان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی